

07-El Dublín de James Joyce

09/05/1995 - 02/07/1995

Un experiment

És un experiment. Una temptativa, si voleu. «El Dublín de James Joyce» és la primera d'una sèrie d'exposicions que el CCCB vol programar anyalment sobre una *ciutat* i un *escriptor*. No es tracta de fer un recorregut biogràfic, més o menys detallat, sobre la vida d'un escriptor, la seva família, els seus amics, la seva taula de treball, la ploma, els manuscrits i el lloc on va morir. Tampoc no es tracta de posar la ciutat com a fons de la vida d'un escriptor. La nostra pretensió és anar a buscar ciutat i escriptor en aquell punt en què es troben en la construcció d'un espai simbòlic on l'escriptor fa seva la ciutat – tot pintant-se a si mateix–; i la ciutat, treballada per l'imaginari de l'escriptor, veu singularitzats alguns signes, conforme a aquella idea deleuziana que allò propi tant de la literatura com de l'amor és identificar signes singulars que, sinó, probablement, quedarien perduts en l'anonimat, en l'oblit o en la indiferència.

Naturalment, la trobada entre l'escriptor i la seva ciutat es fa en la literatura. La literatura, en definitiva, és el lloc privilegiat de l'experiència de l'escriptor. Anar a la recerca d'aquesta trobada, intentar singularitzar-ne aquells elements que més afegeixen a la definició dels trets específics de la ciutat, i, sobretot, expressar una atmosfera, aquella en què l'escriptor i la ciutat troben el mateix aixopluc, el sentit que són mútuament necessàries, és l'objectiu d'aquest experiment.

L'exposició és l'element central de l'exercici. Però al voltant d'ella giren la paraula, el so i la imatge, que ens poden ajudar a entendre una relació de construcció mútua entre ciutat i escriptor. Perquè l'escriptor es fa a si mateix en la ciutat, però, al mateix temps, la ciutat perfila les seves formes cisellada per l'escriptor. En el cas de Joyce, la paraula és abundant, hi ha una música que l'acompanya i, fins i tot, ha tingut sort en la imatge, especialment en aquesta extraordinària pel·lícula de Huston que s'anomena *Dublínesos* i que és un exercici excepcional del que pretén el nostre projecte.

Detectar aquest territori simbòlic comú entre la ciutat i l'escriptor, descobrir on i com l'escriptor fa ciutat i on i com la ciutat fa l'escriptor. No és una exposició convencional, de tesis, en què s'utilitzen una sèrie d'iconografies per expressar una idea, ni tampoc és una simple acumulació d'imatges, records i descripcions d'una ciutat i una vida. És un exercici de creació sobre l'aprehensió, forçosament subjectiva, que es tingui d'aquest territori de trobada entre la ciutat i l'escriptor. I de la manera en què la ciutat expressa les petges del literat. Aquest és el repte de l'experiment que plantejem avui. L'exposició, no com a instrument per a la descripció, per a la pedagogia, o per a la informació, sinó com una petita obra d'art; teixida sobre els materials buscats i trobats de la paraula i l'experiència de l'escriptor, de la matèria i la vida de la ciutat. Tot plegat amb la idea de bastir un perfil de ciutat, la que l'escriptor l'hi ha donat o, millor dit, ha descobert i singularitzat a partir de la seva experiència directa i imaginària d'uns carrers, d'una gent, d'una atmosfera, d'un caràcter, d'un temps, d'un món.

«Abril, 15. –L'he trobada, avui, tot de sobte, a Grafton Street. La gentada ens ha fet trobar, i tots dos ens hem deturat. Ella m'ha preguntat per què no hi anava mai; m'ha dit que hom conta tota mena d'històries de mi. Però això, només ho deia per guanyar temps. M'ha preguntat si feia versos. Versos parlant de qui?, li he preguntat jo. [...]» (*Retrat de l'artista adolescent*). Un carrer, la gentada, ella, les històries, la trobada, jo, un seguit de coses que fan un esdeveniment irrepètible i que marquen l'encontre entre l'experiència de l'escriptor i l'imaginari de la ciutat. Finalment, les ciutats també són topografies de la memòria i el sentiment, i això també és l'objectiu d'aquest experiment que Joyce i Dublín obren i que tindrà continuïtat amb Pessoa i Lisboa. Amb tot el que la prova té d'atreviment: l'intent de crear, a través del gènere *exposició*, un llenguatge

diferent, on literatura i ciutat trobin una expressió material, fora del carrer i més cap aquí de la paraula.